

OBSAH :

SOCIÁLNA POLITIKA :

Tomanovej nadhodnota:
Zákonník proti práci Ondrej Dostál

LESNÉ HOSPODÁRSTVO :

Lesné hospodárstvo potrebuje zmenu
Radovan Kazda

EURÓPSKA INTEGRÁCIA :

Argumenty pre EFTA
Daniel Hannan

INFORMÁCIA :

Cena Dominika Tatarku
pre Kornela Földváriho Peter Zajac

TOMANOVEJ NADHODNOTA: ZÁKONNÍK PROTI PRÁCI Ondrej Dostál

Cesta do pekla býva dláždená dobrými úmyslami. V prípade navrhovanej novely Zákonníka práce by takýmto dobrým úmyslom mala byť snaha zlepšiť postavenie zamestnancov, či, ak by sme použili terminológiu blízku súčasnému vedeniu rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny, zlepšiť situáciu širokých vrstiev pracujúcich. Veď ťažko možno predpokladať, žeby niekto s plným vedomím a zámerne navrhoval niečo, čo zhorší podnikateľské prostredie, poškodí ekonomiku, obmedzí ľudí, ktorí si chcú svoju situáciu zlepšiť vlastným úsilím, a sťaží hľadanie práce tým, ktorí si ju hľadajú najťažšie. A predsa toto všetko by boli dôsledky prijatia novely Zákonníka práce v navrhovanej podobe. Treba však uznať, že niektorí zamestnanci by zo schválenia novely naozaj výrazne profitovali – konkrétne tí, ktorí sú organizovaní v odboroch a zároveň v nich zastávajú nejaké funkcie.

Základným problémom navrhovanej novely je znižovanie pružnosti trhu práce a zasahovanie do slobody zmluvných vzťahov medzi zamestnávateľmi a zamestnancami, dobrovoľnú dohodu ktorých sa štát snaží nahrádzať reguláciou prostredníctvom legislatívy. Tento motív je prítomný vo väčšine problematických ustanovení novely.

Zákonník práce okrem pracovného pomeru na plný pracovný úväzok na dobu neurčitú pozná aj iné formy – pracovný pomer na dobu určitú, či pracovný pomer na kratší pracovný čas. Tieto formy majú svoj význam pre práce, ktoré nie je pre zamestnávateľa vhodné zabezpečiť pracovným vzťahom na dobu neurčitú alebo na plný pracovný čas. Z toho dôvodu sú v zákone upravené odlišne – zväčša voľnejšie. Navrhovaná novela Zákonníka práce sa snaží túto väčšiu voľnosť obmedziť a priblížiť úpravu týchto foriem normálnemu pracovnému pomeru. Dôsledkom, s veľkou pravdepodobnosťou, bude, že tieto formy zamestnávania sa stanú menej atraktívne

a budú menej využívané ako doteraz. A doplatia na to tí, ktorí sa nemôžu, nevedia alebo nechcú zamestnať v normálnom pracovnom pomere.

Pružnosť trhu práce zníži aj navrhované ustanovenie, podľa ktorého bude zamestnávateľ pri rozvázovaní pracovného pomeru povinný poskytnúť zamestnancovi nielen výpovednú dobu, ale zároveň aj odstupné. Za týmto návrhom sa skrýva marxistické videnie sveta a neschopnosť pochopiť, že podnikatelia neprepúšťajú svojich zamestnancov len tak pre nič za nič, ale činia tak v situácii, keď na to majú vážny dôvod.

Možno predpokladať, žeby niekto s plným vedomím a zámerne navrhoval niečo, čo zhorší podnikateľské prostredie, poškodí ekonomiku a obmedzí ľudí?

Ministerka Viera Tomanová to v jednej internetovej diskusii vysvetlila nechápajúcemu zamestnávateľovi celkom príznačne:

„Zamestnanci, ktorí vám spoluvytvárajú zisk a podieľajú sa na tvorbe nadhodnoty, nemôžu niesť v celom rozsahu riziko vášho podnikania. Toto nesie vždy len a len podnikateľ.“ Pre tých, čo už zabudli alebo už nezažili komunistické školy, pripomeňme, že vytváranú nadhodnotu si podľa marxistických teórií prisvojujú kapitalisti, ktorí tak vykorisťujú svojich zamestnancov – proletárov. Je teda logické, že prepustení zamestnanci majú byť odškodnení a ich zamestnávateľa potrestaní. To, že čím zložitejšie a nákladnejšie je rozvázovanie pracovného pomeru, tým viac zamestnávateľa zvažujú vytváranie nových pracovných miest, však v marxistických učebniciach nepísali, preto by sme zohľadnenie tohto aspektu v navrhovanej novele Zákonníka práce hľadali márne. Zvýšená ochrana súčasných zamestnancov pred

prepúšťaním sťaží získanie práce súčasným nezamestnaným, predovšetkým dlhodobým nezamestnaným s nízkou alebo žiadnou kvalifikáciou.

Ostrú kritiku si vyslúžil zámer ministerstva prinútiť ľudí pracujúcich ako živnostníci, aby sa stali zamestnancami, ak vykonávajú činnosti, ktoré iní robia ako zamestnanci. Aj tu chce štát ľuďom „dobro“ viac ako oni sami a dokonca proti ich vôli. Zamestnanci majú totiž väčšie „sociálne istoty“ ako živnostníci. Žeby niekto mohol pred „sociálnymi istotami“ uprednostniť väčšiu voľnosť alebo vyšší príjem, je pre autorov novely zjavne nepochopiteľné. Rovnaká „logika“ je aj za snahou ešte viac obmedziť možný rozsah nadčasovej práce. Veď je predsa jasné, že pre nikoho nemôže byť dôležitejšie zvýšiť si svoj príjem dlhšou prácou ako neprekročiť maximálny rozsah pracovného času stanovený kýmisi na ministerstve v Bratislave (alebo priamo v Bruseli).

Kým pre podnikateľov novela prináša vyššie náklady a pre normálnych zamestnancov i zamestnávateľov komplikovanejšiu legislatívu a viac obmedzení v práci, profitovať z nej budú odborárski funkcionári, ktorým rozširuje ich privilégia a možnosti zasahovať do činnosti podnikov. Samozrejme, na úkor vlastníkov podnikov, ale za predvolebnú podporu pre stranu pani ministerky sa predsa treba nejako revanšovať.

Nikto netvrdí, že Zákonník práce je v súčasnej podobe dokonalý a netreba ho meniť. Tie správne zmeny by však mali ísť presne opačným smerom, ako dnes navrhuje ministerstvo. Zákonník práce by mal vymedzovať len základný rámec pre dohodu medzi zamestnávateľmi a zamestnancami, nie ich vzťahy dopodrobna regulovať a zväzovať. Čakať čosi také od rezortu vedeného ministerkou, ktorá myšlienkovy zaspala v čase marxistickej nadhodnoty, by však bolo značne nadhodnotené.

Autor je riaditeľ KI.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO POTREBUJE ZMENU

Radovan Kazda

Les je zdrojom možností pre poskytovanie tovarov a služieb, ktoré využívajú výrobné odvetvia i široká verejnosť (domácnosti). Lesné hospodárstvo má na Slovensku tradične významné postavenie, ktoré predurčujú i prírodné podmienky krajiny. V histórii vývoja vlastníckych práv k lesom a ich užívaniu prechádzalo Slovensko zložitou cestou, ktorej smer určovali vlády najmä v záujme presadenia svojich predstáv o usporiadaní vzťahov pri poskytovaní tovarov a služieb spojených s využívaním lesov. Dlhodobé uplatňovanie vládnych pravidiel však vždy posilňuje predpoklady pre prispôbovanie sa verejnosti platným pravidlám a „zžívanie sa“ s nimi, najmä vtedy, ak z takýchto pravidiel vyplývajú zmeny, ktoré široká verejnosť považuje za výhodné. V prípade lesného hospodárstva vytvárala vláda najmä od druhej polovice minulého storočia zásadné legislatívne zmeny, ktoré výrazným spôsobom menili a deformovali prirodzené práva všetkých účastníkov výmenných vzťahov v lesnom hospodárstve.

KI sa dlhodobo venuje i problematike environmentálnej politiky, teda analýze vládnych rozhodnutí a opatrení v tých oblastiach usporiadania spoločenských vzťahov, v ktorých dochádza ku konfliktom v súvislosti s využívaním krajiny alebo jednotlivých zložiek životného prostredia. Zo skúmania podstaty vládnych opatrení súvisiacich s využívaním lesov vyplýva, že zmeny pravidiel, ktoré sa uskutočnili v lesnom hospodárstve za ostatných osemnásť rokov, výrazne zaoštvávajú v liberalizácii podmienok podnikania i v presadzovaní prirodzených vlastníckych práv. I preto KI s cieľom rozšíriť poznatky v tejto oblasti a otvoriť celospoločenskú diskusiu k tomuto problému usporiadal za účasti predstaviteľov podnikateľského sektora, akademickej obce a štátnej správy v oblasti lesného hospodárstva na jeseň 2006 v Ružomberku konferenciu s názvom „Alternatívy rozvoja lesného hospodárstva“.

V súčasnosti, teda v čase, kedy je na stole opäť návrh novely zákona o lesoch, by sme chceli upozorniť na jeden z výstupov spomínanej konferencie. Je ním zborník príspevkov, obsahujúci textovú podobu vybraných prednášok, ktoré odzneli na konferencii.

Úvodnú časť zborníka tvorí štúdia, ktorej autorom je editor publikácie a zároveň i autor tohto textu, a cieľom ktorej je poskytnúť komplexnú bázu dát a poznatkov, ktoré majú predstavovať východiská reformy lesného hospodárstva v SR. Ide o principiálne predpoklady pre zásadnú zmenu vládneho prístupu v oblasti usporiadania spoločenských vzťahov v lesnom hospodárstve. Návrh opatrení, ktoré má vláda uplatniť v reforme lesného hospodárstva, musí zohľadňovať nielen akútnosť a závažnosť konkrétnych problémov, ale i reálne možnosti vlády presadiť tieto riešenia v podmienkach zviazaných medzinárodnými dohovormi, ako aj pod tlakom verejnej mienky, ktorá vytvára mantinely pre zásadné zmeny vo vládnych

prístupoch. Týmto spôsobom sme navrhli viacero „balíkov“ návrhov opatrení, ktoré majú rôznu prioritu z pozície ich presaditeľnosti (nie však ich dôležitosti).

Prvý súbor opatrení je zameraný najmä na odstránenie problémov súvisiacich s reštriktívnou kontrolou hospodárenia v lese a s daňou z pozemkov. Poznatky o legislatíve viacerých krajín Európy potvrdzujú fakt, že slovenská legislatíva určujúca obhospodarovateľom lesa viaceré povinnosti (najmä lesný hospodársky plán, lesná hospodárska evidencia a povinnosť odborného lesného hospodára), je nadmerne reštriktívna, neefektívna pre dosiahnutie cieľov, ktoré si stanovuje, a spôsobujúca zároveň zbytočné zvyšovanie nákladov na hospodárenie v lese pre vlastníkov lesov (resp. pre obhospodarovateľov). V prípade dane z pozemkov ide o viacero problémov, ktoré s jej vyrubovaním súvisia: predovšetkým ide o nesytemové riešenie, ktoré vymáha daň od vybranej, špecifickej skupiny vlastníkov a podnikateľov, pričom táto daň pokrýva časť rozpočtu samospráv, teda nákladov na činnosti v prospech celého spektra oblastí, ktoré spadajú do kompetencie samospráv. Osobitným problémom je možnosť samospráv meniť sadzbu dane, čo spôsobuje

Zmeny pravidiel, ktoré sa uskutočnili v lesnom hospodárstve za ostatných osemnásť rokov, výrazne zaoštvávajú v liberalizácii podmienok podnikania i v presadzovaní vlastníckych práv.

deformáciu rovných podmienok podnikania v tejto oblasti, znevýhodňovanie niektorých podnikateľov voči iným. Kontrolu hospodárenia v lese navrhujeme prehodnotiť a znížiť jej intenzitu, daň z pozemkov navrhujeme zrušiť. Tento prvý súbor opatrení predstavuje riešenia, ktoré je možné zmeniť pomerne jednoduchým procesným spôsobom (najmä zmenou národnej legislatívy prostredníctvom Národnej rady SR).

Výrazne zložitejším spôsobom je možné uskutočniť ciele v druhom súbore opatrení, ktoré sú zamerané na problematiku *holorubov a ochrany prírody*, pretože tieto sú výrazne konfliktnými spoločenskými témami. V prípade ochrany prírody je presaditeľnosť zásadnej zmeny znížená zároveň i z dôvodu záväzkov vyplývajúcich z legislatívy Európskej únie.

Slovensko patrí medzi krajiny s najvyšším podielom štátom chránených území, na ktorých podliehajú vlastníci zákazom alebo podmieneným zákazom rôznych činností. Štát však tieto zákazy „nakupuje“ bez toho, aby vlastníkom uhradil zodpovedajúcu kompenzáciu za obmedzenia, ktorá im náleží i v zmysle Ústavy SR. Fakty navyše naz-

načujú, že tieto obmedzenia stanovila vláda často bez racionálnych a odborne spôsobilých kritérií. Podobným spôsobom vláda určuje obmedzenia a zákazy ťažby holorubným spôsobom. Uplatňuje ich bez odborne korektných kritérií a v rozpore s praxou z veľkej časti slobodných krajín sveta, v ktorých sú tieto obmedzenia uplatňované v oveľa nižšom rozsahu a intenzite – pričom environmentálne dopady sú striktné kontrolované. Systém ochrany prírody a zákaz holorubného spôsobu ťažby je potrebné prehodnotiť a presadiť postupnú, verejnosťou i orgánmi EÚ akceptovanú zmenu smerom k uvoľneniu podmienok podnikania pre vlastníkov lesa.

Posledný, tretí súbor opatrení sa zameriava na problémy, ktorých riešenie je ťažko presaditeľné, avšak sú veľmi vážne, dôležité a je potrebné ich riešiť. Tieto problémy súvisia so *štátnym vlastníctvom lesnej pôdy a s využívaním lesov verejnosťou*. Štát vlastní takmer 42% lesných pozemkov (obce ďalších takmer 10%, k tomu štát užíva ďalších 17% neštátnych lesov). Najväčší štátny podnik, Lesy SR, požíva mnoho výhod, keďže vláda mu celkom iracionálne pridelila status prirodzeného monopolu a nedávno posilnila koncentráciu rozhodovania centra na úkor odštepnych závodov. Napriek tomu (alebo práve kvôli tomu) sú Lesy SR podnikom s dlhodobou nestabilnými ekonomickými výsledkami a s neustálymi zmenami manažmentu. Vláda bráni privatizácii lesov, čo však treba prehodnotiť v záujme odstránenia vysokých rizík korupcie, ekonomickej nestability a zvýšenia konkurencie v tomto odvetví podnikania.

Voľný vstup verejnosti do lesa a právo verejnosti na zber niektorých plodov patrí medzi najkontroverzejšie legislatívne rozhodnutia vlád. Málokto si uvedomuje, že právo voľného vstupu verejnosti do lesa – hoci jeho „zvyk“ pretrváva už od čias dávno pred komunistickým režimom – je výraznou brzdou pre skvalitnenie životného prostredia našich lesov i pre rozvoj presne tých služieb pre verejnosť, pre ktoré je tento vstup umožnený, navyše toto právo nie je v mnohých krajinách sveta právom prisúdeným verejnosti, ale práve naopak, ponechané na rozhodnutie vlastníkov lesa. Zamedzovanie vzniku voľných výmenných vzťahov má podobné dôsledky i v zbere lesných plodov, ktoré sú úžitkom zberačov bez (i na úkor) úžitku vlastníkov lesa. Tieto problémy sú však spoločensky príliš konfliktné na to, aby ich bolo možné riešiť bez širokej a dôslednej verejnej diskusie.

Autor je analytik KI pre pôdohospodársku a environmentálnu politiku.

Štúdia, ktorá sa zaoberá naznačenými problémami a východiskami reformy lesného hospodárstva, je súčasťou zborníka príspevkov z konferencie „Alternatívy rozvoja lesného hospodárstva“, ktorý je dostupný i na stránke KI.

ARGUMENTY PRE EFTA

Daniel Hannan

„Samozrejme, že Británia by prežila mimo EÚ. Získali by sme pravdepodobne prístup k jednotnému trhu tak, ako Nórsko či Švajčiarsko.“
(Tony Blair, 23. februára 2000)

Obyvatelia krajín Európskej zóny voľného obchodu (EFTA) – Nórska, Islandu, Lichtenštajnska a Švajčiarska – sú viac než dvakrát takí bohatí ako tí v EÚ, zažívajú nižšiu infláciu, vyššiu zamestnanosť, rozpočtový prebytok a nižšie reálne úrokové miery. Krajiny EFTA sa zúčastňujú na európskom trhu bez nákladov vyplývajúcim z členstva a sú bohatšie ako členovia EÚ.

Štáty EFTA našli spôsob, aby bol vlk sýty i ovca celá. Uzavreli s Bruselom dohody. Existujú rozdiely medzi Švajčiarskom, ktoré si vzťahy s EÚ upravuje šestnástimi zmluvami, a ostatnými tromi štátmi, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EEA). Sú ale veci, ktoré platia o všetkých štyroch. Štáty EFTA plne participujú na tzv. štyroch slobodách jednotného trhu – voľnom pohybe tovaru, služieb, ľudí a kapitálu. No sú mimo Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Sú vyňatí z množstva noriem EÚ v oblasti sociálneho a pracovného práva. Platia len symbolické príspevky do bruselského rozpočtu. A sú suverénnymi demokraciami.

Rozdiel medzi EÚ a EFTA je, že EFTA sa zaoberá tovarmi s službami, ktoré sú v obehu medzi jej členmi, nie v rámci nich. EÚ sa snaží o reguláciu ekonomických aktivít, čo si vyžaduje obrovskú donucovaciu mašineriu. EFTA ju nepotrebuje – jej orgány zahŕňajú Dozorný orgán EFTA, ktorý je ekvivalentom Európskej komisie (EK), a Súdny dvor EFTA analogický s Európskym súdnym dvorom (ESD). Dozorný orgán EFTA zamestnáva menej ako 50 zamestnancov, v porovnaní s 18 000 pracujúcimi pre EK. Súdny dvor EFTA má len 15 úradníkov, v porovnaní s 1 800, ktorých má ESD.

Prosperita EFTA je nepríjemná pre britských eurososťov tvrdiacich, že EÚ je dôležitá pre naše ekonomické prežitie. Pozrime sa na ich argumenty voči EFTA.

1. Štáty EFTA musia prijať tisíce noriem EÚ, na prijatie ktorých nemajú vplyv

Argument tzv. „faxovej diplomacie“ – zákonodarcovia štátov EFTA sú vykresľovaní tak, že sedia pri faxoch a čakajú na nariadenia prichádzajúce z Bruselu. Áno, od vzniku EEA v roku 1992 Nórsko a Island prijali okolo 3 000 noriem EÚ. Len málo z nich bolo natoľko dôležitých, aby si vynútili legislatívnu úpravu, keďže výsledkom je menej než 50 predpisov od nórskeho či islandského parlamentu. Zaoberajú sa vecami, ako je správne uvedenie prísad na fľaši a kečupu. Nehovoria Nórom alebo Islandčanom, čo zdaňovať, kde rybačiť, koho zamestnávať, alebo akú výšku rozpočtového prebytku mať. Tí, ktorí poukazujú na oných 3 000 noriem prijatých Nórskom, si zabúdajú spomenúť na 18 000 noriem EÚ, ktoré bola Británia povinná prijať za to isté obdobie. Iným príkladom je Švajčiarsko, ktoré sa spolieha na bilaterálne zmluvy s EÚ.

Vec často prehliadaná je, že zakladajúca charta EEA uchováva jurisdikciu EÚ na úrovni z 2. mája 1992. Neposkytuje mechanizmus, ako vnútiť Nórsku, Islandu a Lichtenštajnsku rozšírenie moci EÚ, ktoré nastalo v oblastiach pracovného práva, sociálnej politiky, spravodlivosti a vnútorných záležitostí.

2. Na obchode s EÚ závisia milióny pracovných miest

Tony Blair hovorí, že v stávke sú tri milióny britských pracovných miest. Spájanie členstva v EÚ so vstupom na európsky trh je však chybné. Ako Nórsko, tak i Švajčiarsko, exportujú do EÚ na obyvateľa dvakrát toľko, ako Británia zvnútra. Samozrejme, že ich podniky exportujúce do EÚ musia spĺňať štandardy EÚ. No sú ušetrení nákladov na plošné prijímanie týchto štandardov na ich území. Jedno z mála pracovných miest, ktoré by určite zaniklo vystúpením Británie z EÚ, by bolo to moje.

3. Británia nie je ako krajiny EFTA, ktoré sú malé a bohaté

Tvrдили nám, že Británia musí vstúpiť do EÚ, lebo sme „príliš malí, aby sme prežili sami“. Teraz postavili euronadšenci toto tvrdenie na hlavu. Zrazu sme príliš veľkí, aby sme boli tak úspešní, ako „malé ryby“ v EFTA. Tieto krajiny vraj vďaka za prosperitu prírodnému bohatstvu. Áno, Island má rybolov, no my by sme mali tiež, nebyť ekologickej pohromy spôsobenej Spoločnou rybárskou politikou. Áno, Nórsko má ropu, no my sme jediným čistým exportérom ropy v EÚ. Áno, Švajčiarsko má banky, no Británia má v londýnskej City popredné finančné centrum. Ak si 7,4 milióna Švajčiarov, 4,6 milióna Nórov, 280 000 Islandčanov a 18 000 Lichtenštajncov dokáže mimo EÚ užívať najvyšší životný štandard v Európe, o koľko viac by dokázalo dosiahnuť 60 miliónov Britov?

4. Mimo EÚ by sme nemali vo svete žiaden vplyv.

Krajina je vo všeobecnosti vplyvnejšia, ak má svoj zahraničný politiku. Nórsko má jednu z najaktívnejších diplomatických služieb na svete, hrá poprednú rolu na Blízkom východe, Srí Lanke, v Sudáne a juhovýchodnej Ázii. Je považované za neutrálneho rozhodcu sporov tretích krajín. Čo z toho by bola pravda, keby bolo jedným z členov EÚ?

Švajčiarci sú hosťami mnohých medzinárodných organizácií, vrátane Červeného kríža, MOV, FIFA a veľkej časti OSN. Island bol navštívený štyrmi prezidentmi USA či dvoma ruskými lídrami. Krajiny EFTA majú väčší vplyv, ak si sami dirigujú medzinárodné vzťahy. Británia by si so svojimi globálnymi skúsenosťami, štvrtou najväčšou svetovou ekonomikou či vojenskou silou bola schopná udržať vplyv vo svete i bez Bruselu.

5. Mimo EÚ by sme mali menší vplyv v Európe

To je pravda. Mali by sme malé slovo ohľadom úrokových mier v Belgicku, poľnohospodárskej politiky na Slovensku, či školení mládeže vo Fínsku. Na druhej strane by sme

si mohli určovať politiku v oblastiach, ktoré sú momentálne podriadené EÚ, čo sa mi zdá ako dobrý nápad.

6. Podieľať sa na obchodných rokovaniach znamená byť súčasťou veľkého bloku

EÚ má silné slovo v rokovaniach na pôde WTO. No Británia je iná než väčšina kontinentálnych štátov, keďže s neeurópskymi krajinami obchoduje viac, ako ktorýkoľvek iný člen EÚ. A preto má záujem na globálnej liberalizácii. Napriek tomu je však na strane spoločnej európskej pozície, ktorá je opačná. Naši farmári a spotrebiteľia by napríklad získali viac z voľného obchodu poľnohospodárskych produktov, no podľa Spoločnej obchodnej politiky sme nútení ísť proti tomuto cieľu v prospech protekcionistických záujmov Francúzska. EÚ tiež vyjedнала zvýhodnené obchodné vzťahy s takmer všetkými sto deväťdesiatimi členmi WTO, s výnimkou desiatich z nich. Onú desiatku tvorí Austrália, Kanada, Čína, Hongkong, Japonsko, Nový Zéland, Singapur, Južná Kórea, Taiwan a USA. Je náhoda, že šesť z nich sú anglofónne krajiny, a neexistencia dohody o voľnom obchode s nimi neúmerne poškodzuje práve Britániu? Ako člen EFTA by sme sa mohli vrátiť k obchodovaniu s USA a krajinami Commonwealthu, ktoré rastú viac ako trh EÚ.

7. Ak je EÚ taká zlá, prečo sa štáty EFTA stále pokúšajú k nej pripojiť?

Politici sú posadnutí nadnárodnými organizáciami. No konečne rozhodnutie vo veci členstva v EÚ závisí na obyvateľoch EFTA – a oni si múdro a opakovane vyberajú v referendách možnosť voliť „Nie“ napriek tomu, že v kampaniach sa objavujú nejasné, no hrozivé vyhrážky o kolapse po odmietnutí EÚ. Krajiny EFTA však od roku 1992 s prehľadom prekonávajú EÚ v takmer každom meradle.

8. EÚ nám nikdy neponúkne rovnaké podmienky ako krajinám EFTA

Prečo nie? Británia je v silnejšej pozícii než krajiny EFTA, keďže ako člen EÚ sme kompatibilní s *acquis communautaire*, pričom by sme sa stali najväčším exportným trhom pre EÚ. „Nie je to len o racionálnej kalkulácii ekonomických výhod,“ hovoria moji eurooptimistickí priatelia. „Ak by sme odišli, ostatní by nám to mali za zlé. Nikdy by nám nedali prijateľné podmienky“. Neverím tomu. Štáty EÚ sú našimi priateľmi a spojencami. I keby nás chceli potrestať, protekcionizmus je dnes vďaka WTO takmer nemožný. Ostali by sme priateľ a podporovateľ EÚ, ako si to predstavoval Winston Churchill. EÚ by stratila zlého nájomníka a získala dobrého suseda.

Možno sa mýlim. Možno eurofili majú pravdu v tom, že členovia EÚ by boli takí pomstychtiví, že by v snahe poškodiť nás ochudobnili nakoniec najmä seba. Ak je to tak, čo tam spolu s nimi vlastne robíme?

Autor je poslanec Európskeho parlamentu za britskú Konzervatívnu stranu a člen The Bruges Group. Skrátené prevzaté z www.brugesgroup.com. Preložil Ľuboš Mikuška.

CENA DOMINIKATA TATARKU PRE KORNELA FÖLDEVÁRIHO

Peter Zajac

Cenu Dominika Tatarku za rok 2006 dostal 14. marca 2007 v Pálffyho paláci Kornel Földvári za knihu *O karikatúre* (L.C.A, Levice, 2006). Osobitnou cenou bol obraz Mariána Mudrocha. Laudatio predniesol minuloročný držiteľ Ceny Tomáš Janovic. Kornel Földvári predniesol pri tejto príležitosti esej venovanú Dominikovi Tatarkovi. Súčasťou programu bolo aj vystúpenie Malomestského komorného orchestra Požoň Sentimentál, v rámci ktorého odznela skladba Ilju Zeljenku Posedenie v Daxe.

Cenu Dominika Tatarku dostali osobnosti z rozličných kultúrnych oblastí - literárny vedec Milan Hamada, esejisti, prozaici a básnici Ivan Kadlečík, Pavel Viličkovský, Ivan Štrpka, Pavel Hruz, Dušan Dušek, Ján Johanides a Stanislav Rakús, historici Katalin Vadkerty a Ľubomír Lipták, autori dokumentácie zločinov komunizmu František Mikloško, Gabriela Smolíková, Peter Smolík a výtvarník a výtvarný esejista Rudolf Filá.

Nie je náhodné, že po Tomášovi Janovicovi dostal Cenu Dominika Tatarku druhý raz po sebe autor, ktorý sa celoživotne zaoberá humorom. Humor je vlastnosťou dospelého národa, ktorý si vie utáňovať nielen z tých druhých, čo je ľahké, ale najmä zo seba, čo nie je vôbec ľahké, lebo to naráža na našu vlastnú urážlivosť a samolúbosť. O to je však humor pre zdravie spoločnosti dôležitejší a vzácnejší. Cenu Dominika Tatarku pre Kornela Földváriho treba preto chápať aj ako ocenenie našej duševnej hygieny.

Kornel Földvári, prozaik, publicista, výtvarný, literárny kritik a prekladateľ, autor satirických próz *Netypické príbehy* (1963) a *Príbehy z naftalínu* (2003) sa celoživotne venuje karikatúre a výtvarnému humoru (*Päťadvadsať*. Kniha

o slovenskej karikatúre, 2005), tzv. okrajovým literárnym žánrom, akými sú dektívka, špiónážna, dobrodružná, humoristická, sci-fi literatúra (*O stručnosti*, 1999) a tvorbe Milana Lasicu a Júliusa Satinského (*Svet pre dvoch*, 2004).

Kniha *O karikatúre* tvoria štúdiá, eseje, kritické hodnotenia a polemické úvahy o výtvarnom humore, ktoré vznikali v priebehu asi dvadsiatich rokov. V knihe sa nachádzajú ilustrácie svetových i domácich karikatúristov.

Ak sa hovorí, že Cenu Dominika Tatarku je najprestížnejším slovenským literárnym ocenením, má to svoj dôvod. Je totiž založená na dvoch podmienkach, ktoré sa v jednom autorovi spájajú len výnimočne, na vynikajúcom diele a celoživotnom postoji. Autorov, ktorí spĺňajú obe kritériá, nie je nikde nazvyš. To nie je otázka veku, ale schopnosti vytvárať dlhodobu kultúrnu hodnotu a integrálny ľudský život. Oboje platí v plnej miere o Kornelovi Földvári.

Kornel Földvári

Autor je predseda Poroty Ceny Dominika Tatarku a prezident KI.

UDIALO SA:

1) Dňa 7. marca 2007 analytička KI *Zuzana Humajová* prezentovala **Stratégiu reformy školstva**, v rámci ktorej sú definované reformné kroky, ktorými musí prejsť naše regionálne školstvo. Stratégiu nájdete na webstránke KI.

2) Dňa 13. marca 2007 sa na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR uskutočnilo **rozporové konanie k hromadnej pripomienke k návrhu novely Zákonníka práce**. K zblíženiu stanovísk zástupcov ministerstva a iniciátorov hromadnej pripomienky (KI, INESS, NFAH a OKS) neprišlo.

3) Dňa 13. marca 2007 boli v Arlingtone (USA) vyhlásené výsledky 2007 **Templeton Freedom Awards**, ktoré každoročne udeľuje Atlas Economic Research Foundation. V konkurencii vyše 200 think-tankov z 53 krajín sveta KI získal **Čestné uznanie v rámci TFA**.

4) Dňa 14. marca 2007 sa v Bratislave uskutočnilo slávnostné udelenie **Ceny Dominika Tatarku za rok 2006**. Cenu, ktorá je považovaná za najprestížnejšie slovenské literárne ocenenie, každoročne udeľuje KI a Porota Ceny Dominika Tatarku. **Nositeľom CDT za rok 2006 sa stal Kornel Földvári**.

5) Dňa 19. marca 2007 sa k **tému multikulturalizmu v našich školách** pre. týždeň vyjadrovala analytička KI *Zuzana Humajová*.

6) Dňa 21. marca 2007 organizoval KI ďalšiu z cyklu prednášok CEQLS. Naším hosťom bol francúzsky ekonóm a bývalý prezident Mont Pelerin Society *Pascal Salin*,

ktorý prednášal na tému **Prečo potrebujeme kapitalizmus a konkurenciu**.

7) Dňa 22. marca 2007 sa KI spolupodieľal na organizácii ďalšej prednášky *Pascala Salina*, ktorý v priestoroch Ekonomickej univerzity prednášal študentom na tému **Two Diverging Approaches of Economic Integration**.

8) Dňa 26. marca 2007 diskutoval riaditeľ KI *Ondrej Dostál* s eurokomisárom *Jánom Figelom* v Slovenskom rozhlasu o **Európskej únii pri príležitosti 50. výročia Rímskych zmlúv**. Odkaz na audiozáznam nájdete na webstránke KI.

9) Dňa 27. marca 2007 sa pre denníky SME, Pravda a HN k **tému reformy školstva a súčasným krokom ministerstva školstva** vyjadrovala analytička KI *Zuzana Humajová*.

10) Dňa 28. marca 2007 sa konal tretí z cyklu seminárov **Akadémie klasickej ekonomie (AKE)**, ktorý viedol ekonóm KI *Peter Gonda*. Cyklus seminárov AKE organizuje KI v partnerstve s Vysokou školou manažmentu a za podpory Nadácie VÚB a Nadácie SPP.

11) V marci 2007 bola spustená prevádzka portálu **EUserver**, ktorého cieľom je sprostredkovať prehľad aktuálnych informácií o dianí v eurorealistických kruhoch v rámci Českej a Slovenskej republiky. KI je jedným z partnerov projektu. Viac na www.euserver.cz.

11) V marci 2007 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: *Peter Zajac, Ondrej Dostál, Zuzana Humajová, Dušan Sloboda, Michal Novota a František Šebej*.

Viace nájdete na www.konzervativizmus.sk.

PODPORTE NÁS 2% ASIGNÁCIA:

Vážení priatelia,

dovoľte nám, aby sme Vás i tento rok oslovili s prosbou o venovanie Vašich 2% z dane s príjmu. V predchádzajúcich rokoch KI i vďaka Vašej podpore mohol realizovať viaceré projekty a akcie.

Zamestnanci, ktorí si nepodávali daňové priznanie sami, majú možnosť poukázať 2% do 30. apríla 2007.

I naďalej by sme radi pokračovali v množstve tradičných a overených aktivít, ktoré už poznáte, ako sú: organizovanie konzervatívnych klubov a konferencií, vydávanie Konzervatívnych listov, udeľovanie Ceny Dominika Tatarku, publikovanie štúdií, vydávanie publikácií a ďalšie.

STAŇTE SA PODPOROVATEĽOM KONZERVATÍVNEHO INŠTITÚTU M. R. ŠTEFÁNKA!

Budeme radi, ak využijete túto možnosť a vyjadríte nám Vašu podporu i touto cestou. Všetky potrebné informácie o postupe a spôsobe darovania 2% z dane nájdete na našej internetovej stránke www.konzervativizmus.sk, kde si môžete stiahnuť podrobný postup darovania i všetky dôležité tlačivá. Vopred Vám ďakujeme za Vašu podporu!

Váš Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika